Gemeente Amsterdam

Onderwerp: Aandachtspunten en positie gemeente t.b.v. Stuurgroep EVA 21 september 2021

Aan [redacted]
Van [redacted]
Datum overleg 21 september 2021
Bijlagen

Inleiding

Ter voorbereiding op de stuurgroep EVA van 21 september 2021 zijn er een aantal generieke aandachtspunten (pag 4 en 5) verzameld. Daarnaast is per agendapunt de positie van de gemeente bepaald. De aandachtspunten dienen als achtergrond bij het bepalen van de positie van de gemeente bij het maken van besluiten tijdens de Stuurgroep EVA.

Positionering t.o.v. beslispunten

Agenda punt 2: Plan van Aanpak Congestie (AKKOORD)

- Stuurgroep kan instemmen met de Plannen van Aanpak.
- Vanuit het programma is extra capaciteit georganiseerd. Deze zal in afstemming met relevante projectteams de Plannen van Aanpak uitvoeren
- Zorgen over capaciteit bij netbeheerders: De organisatie van de 'Caseteams' wordt gevuld met personen die al tot over hun oren in het werk zitten (zie ook generieke aandachtspunten).
    - Voorkeur gemeente: Een dedicated team inrichten van zowel netbeheerders, PoA en gemeente. Liefst 1 dag in de week op locatie met elkaar aan oplossingen werken.
- Zorgen over bereidheid om gezamenlijk aan oplossingen te werken: Liander houdt heel erg vast aan de voor hen bestaande protocollen. Met deze Plannen van Aanpak proberen we dit te doorbreken. Maar de eerste signalen zijn niet goed. Vanuit de gemeente moet heel vaak een helpende hand worden uitgestoken en die wordt maar zelden aangenomen. Dit heeft waarschijnlijk ook met capaciteit te maken.

Agendapunt 3: Ontwikkelkader en Uitvoeringsagenda (GEEN BESLISPUNT)

1. *Voortgang Ontwikkelkader EVA*

- De stuurgroep kan nogmaals aandring op het leveren van beslispunten. Deze ontbreken nu weer. Dit terwijl dit product hoogstnodig is om straks in de projecten voortgang te kunnen boeken. (zie ook de discussies die daar leven)
- Dat nu geen beslispunten op de agenda staan is eigenlijk tekenend voor de voortgang op dit dossier.

- Vanuit gemeente hebben [redacted] en [redacted] behoorlijk wat werk verricht om een product op te kunnen leveren. Deze inzet is niet terug te zien bij de netbeheerders. Termijnen voor aanleveren worden vaak niet gehaald.
- Er moet NU voortgang worden geboekt. Anders komt vaststellen van Ontwikkelkader voor verkiezingen in gevaar. De gemeente heeft nog een behoorlijke interne ronde te maken.

2. *Ontbreken prioritering/planning en ontwikkelstrategie*

- Het is op dit moment onduidelijk hoe het zit met de prioritering. Alles lijkt nu belangrijk en urgent.
- een zekere prioritering/planning op hoofdlijnen voor de ontwikkeling van de vele onderstations is écht noodzakelijk om de schaarse capaciteit zo gericht mogelijk in te zetten, maar ook om niet persé (maatschappelijke) onrust te veroorzaken op plekken die pas over 10/15 jaar actueel worden door de oogharen kijkend lijkt het er op dat meer dan de helft van de 40 (!!) uit te breiden en te vernieuwen onderstations in de periode t/m 2027 gepland. Dit gaat de netbeheerders, gelet op de beperkte personele en materiele middelen nooit lukken. Ze moeten gelet op de urgentie in plaats van 1 onderstation uitbreiden of bouwen per 3 à 5 jaar, naar 3 à 4 uitbreidingen en nieuwe onderstations per jaar!
- een realistische en eerlijke planning én prioritering is essentieel, ook om te weten waar we definitieve locatiekeuzes het bestuur met spoed moeten maken (en wat kan nog even rusten)
- Deze is alleen gezamenlijk te maken omdat hierin ook afwegingen door de gemeente te maken zijn. Denk hierbij aan knoppen als het temporiseren van bepaalde ontwikkelingen (bijv datacenters). Daarom kan worden voorgesteld om hier een gezamenlijk strategische werksessie voor te organiseren.
- [redacted] en [redacted] hebben gesprek gevoerd met [redacted] (PMB) voor capaciteit van een planningsadviseur. Wanneer deze beschikbaar is kan dit aan netbeheerders worden aangeboden (Dekking uit programma EVA)

Agendapunt 4: Zeeburgereiland (discussiepunten in memo's)

1. *Verdeling meerkosten:*

- Afspraken gelden alleen voor ZBE

2. *Vastleggen 150 kV verbindingen*

- Hier komen we lastig uit. Voor ZBE specifiek gaat dit wel lukken. Generieke afspraken maken hierover moet stuurgroep opdracht voor geven aan programma EVA.

3. *Voortgang project*

- Planning is key. De eerder door de gemeente opgestelde integrale planning (met mijlpalen netbeheerders en gemeente), ook eerder (februari?) geagendeerd in de stuurgroep, loopt al flink uit de pas. Verschillende pogingen gedaan in overleggen en

per mail om dit aan de orde te stellen, maar er wordt elke keer omheen gedraaid/niet op gereageerd. Ik heb begrepen dat de start bouw van Liander in Q1 2023 is gepland, ipv 1 oktober 2022, waar we bij de gemeente nog steeds vanuit gingen. Het is van belang om SAMEN te kijken naar wat er voor die tijd allemaal nog moet gebeuren en op welk moment er een bouwplan bij de gemeente aangeleverd wordt ter privaatrechtelijk toets aan de bouwenvelop, wanneer er uiterlijk goedkeuring moet zijn, wanneer er uiterlijk een omgevingsvergunning ingediend moet worden en wanneer er daadwerkelijk gestart zou kunnen worden met bouwen etc etc.

- Verder het afronden van de realisatieovereenkomst. Dat kan hopelijk relatief snel met een akkoord van de stuurgroep op de memo meerkosten en memo borging verbindingen, maar ik ben daar ook nog niet gerust op.
- **Bouwenvelop:** Voorkeur gemeente dat hier z.s.m. mee wordt ingestemd door netbeheerders. Is tot in den treure besproken. Is definitief. Toch wilde Liander het beslispunt “instemmen met de bouwenvelop” niet in de memo meerkosten hebben en is die er weer uit gehaald. Tijdens de stuurgroep kan netbeheerders worden gevraagd of ze bouwenvelop op korte termijn intern willen laten vaststellen en hiermee niet te wachten tot de volgende stuurgroep.
- **Regulier afstemmingsoverleg**: Om er wat meer continuïteit in te brengen hebben [redacted] en [redacted] voorgesteld om vanaf half oktober eens in de 4 weken een regulier afstemmingsoverleg te hebben met beide partijen. De eerste 45 minuten staat ZBE op de agenda, de tweede 45 minuten Nieuwe Meer. We hopen dat dit gaat bijdragen aan een structurelere samenwerking. Er wordt nagedacht over het inschakelen van een onafhankelijke voorzitter. Wellicht dat nog helpen in het sturen op gedragen beslissingen.

Agendapunt 5: Nieuwe Meer 2 (discussiepunten in memo’s)

1. *Ruimtelijk Programma van Eisen*

- Liander en TenneT lijken deze voor zich uit te schuiven en door de voorstellen die zij doen wel voortgang te willen boeken op het project
- Door gesprekken met de netbeheerders is er niet het vertrouwen bij de gemeente dat er een ruimtelijk goed plan wordt gerealiseerd. Er wordt in projecten letterlijk gezegd dat zij vasthouden aan standaard bouwstenen en de opdracht hebben om tegen zo laag mogelijk maatschappelijke kosten te realiseren.
- Het is een tergend langzaam proces, dat veel sneller kan wanneer de juiste competenties worden betrokken (architect) en sneller keuzes worden gemaakt
- Een goed plan is nodig om straks politiek en maatschappelijk draagvlak te kunnen krijgen voor deze ontwikkeling.
- Netbeheerders vinden het lastig om van subjectieve eisen uit RPvE naar kosten te rekenen. Gemeente adviseert hiervoor een architect. Vanuit programma EVA is de geste gedaan om hier de helft aan mee te betalen. Vooralsnog willen de netbeheerders dit niet.

2. *Anterieure overeenkomst*

- Netbeheerders komen terug op eerder gemaakte afspraak dat zij penvoerder zouden zijn. Zij geven aan dat dit nooit zo is afgesproken, terwijl dit letterlijk in het gespreksverslag van 12 april van dit jaar staat

3. Meerkosten

- Netbeheerders willen afspraken maken conform afspraken ZBE
- Dit is voor deze locatie niet mogelijk omdat de gemeente hier geen GREX heeft
- Voorstel is om dit conform nog te maken afspraken n.a.v. PvA Investeringsopgave (ook op agenda) te verdelen
- Zo wordt ook duidelijk hoe we met locaties kunnen omgaan waarvoor geen GREX beschikbaar is

Agendapunt 6: Noord Papaverweg (NIET AKKOORD)

- Liander heeft deze memo zonder goede afstemming met project Buiksloterham opgesteld
- Ze lijken hiermee voorbij te gaan een het belang van een goede ruimtelijke inpassing
- Liander is geadviseerd om dit zo niet op de agenda te zetten
- Liander denkt dat wij niet de urgentie van dit project delen.
- Stuurgroepleden kunnen wel uitspreken dat er draagvlak is voor snel uitwerken van een goed plan
- Gemeente wil ook graag enig zicht op eindbeeld hebben om deze ontwikkelingen te kunnen beoordelen. Dit wringt met de planning, want eindbeeld (ontwikkelkader) is nog niet bekend
- Er kan ook gevraagd worden om een tijdelijke variant uit te werken binnen het Caseteam voor congestieaanpak Noord Papaverweg. Dan dienen er wel afspraken gemaakt te worden over de tijdelijkheid. En we moeten gezamenlijk het comfort hebben dat er uiteindelijk wel een goede inpassing van de definitieve variant wordt uitgewerkt

Agendapunt 7: Plan van Aanpak Investeringsopgave onderstations (AKKOORD onder voorwaarden)

- Plan van aanpak is in afstemming met [redacted] opgesteld.
- Is essentieel om dit uit te werken om projectteams het comfort te kunnen geven waarmee zij kunnen werken aan een goed plan
- Netbeheerders geven aan dat zij liever zien dat dit bij hun intern wordt opgepakt
- Wat vreemd is, omdat zij zelf ook aangeven tot over hun oren in het werk te zitten
- Juridische en kosten onderdelen van dit PvA zouden netbeheerders zelf kunnen uitwerken. Gemeente kan dit dan laten tegenlezen door externe partij
- In ieder geval moet hier 1 onafhankelijke persoon verantwoordelijk zijn voor de voortgang en het eindproduct.

Generieke Aandachtspunten

1. ***Het gebrek aan personele capaciteit bij netbeheerders is een structureel probleem. Dit zorgt ervoor dat niet doelgericht naar resultaten kan worden toegewerkt. Aandachtspunten hierbij zijn:***
    - **Voor iedere aanvullende opgave zien we dezelfde namen terug bij netbeheerders.** Er lijkt door de congestieproblematiek op dit moment geen uitbreiding van de organisatie te zijn. Dit legt extra werkdruk bij de mensen die al bezig waren in Amsterdam.
    - **Het gebrek aan capaciteit op het gebied van projectmatig werken:** Netbeheerders organiseren zich bij de ontwikkeling van onderstations in een zogeheten 'driehoek'. Hierin zitten een omgevingsmanager, projectmanager uitvoering en een netarchitect. In iedere fase van een project is iemand anders in de lead. Maar geen van deze mensen is in de fase voor het investeringsbesluit voor de voortgang van het project.
    - **het aanbod van [redacted] (TenneT)** tijdens de stuurgroep EVA van 6 juli jl. Waarbij hij aangaf dat wanneer capaciteit bij TenneT een bottleneck is, dit gemeld moet worden. Deze stuurgroep is een goed moment om op dit aanbod in te gaan.
    - **Gemeente organiseert zich wel:** Wij hebben inmiddels behoorlijk wat projectteams aan het werk met de opgave voor onderstations (Nieuwe Meer, Zeeburgereiland, Uilenburg, Nieuwpoortstraat (PM geworven) en natuurlijk het Ontwikkelkader. Daarnaast is het programma EVA aan het uitbreiden om de congestieproblematiek het hoofd te kunnen bieden

2. ***Samenwerking verloopt moeizaam. Er is nog teveel sprake van onderhandeling in de projecten, terwijl de echte besluiten die nodig zijn om verder te komen vooruit worden geschoven. Hierbij geldt specifieke aandacht voor:***
    - **Het gebrek aan vertrouwen tussen de verschillende organisaties:** Deze lijkt eigenlijk alleen maar verder te dalen. Er is in veel gevallen geen sprake van een samenwerking. Dat er een agendapunt is over Noord Papaverweg laat ook zien dat er geen vertrouwen bij de netbeheerders is. De gemeente heeft op haar beurt geen enkel vertrouwen dat er gewerkt wordt aan goede plannen, wanneer geen heldere afspraken over gemaakt zijn.
    - Van projectmanagers komt het signaal dat zij door sommige mensen bij de netbeheerders het gevoel krijgen niet serieus genomen te worden.
    - We moeten toe naar een situatie waarin we gezamenlijk een plan maken, die we daarna gezamenlijk naar buiten kunnen brengen.
    - Er bekruipt steeds meer het gevoel dat de congestiesituatie wordt gebruikt om zaken 'door te drukken'
    - **De discussie over meerkosten:** Deze zit in ieder project met onderstations. Maar als een PvA wordt opgesteld vertonen de netbeheerders ontwijkend gedrag. In plaats van dat zij dit voorstel omarmen en aanvullen, zeggen ze het liever anders te doen.
    - De opdracht die projectteams van netbeheerders meekrijgen van hun organisatie. Deze lijkt alleen geënt op het zo laag mogelijk houden van kosten. Tijd en kwaliteit lijken van ondergeschikt belang.

3. ***Voor congestieaanpak geldt dat er nog teveel wordt vastgehouden aan bestaande protocollen. Dit terwijl is afgesproken dat Liander eerder en duidelijker hulpvragen stelt:***
    - We hebben op meerdere momenten en niveaus afgesproken dat Liander zich zal organiseren. Dit gebeurt deels, maar is nog te beperkt. Ook hierbij zien we dezelfde mensen terugkomen.
    - Liander kent een vaste werkwijze: Congestie aankondigen, onderzoek naar congestiemanagament doen binnen kaders wet, reguliere proces voor uitbreiding volgen. Dit is veel te beperkt en doet geen recht aan de urgentie en impact.
    - Gemeente biedt telkens de helpende hand aan. Maar deze wordt maar moeilijk aangenomen. Liander lijkt bang om dingen anders te doen dan dat ze gewend zijn. Wij moeten vaak zelf suggesties doen hoe dingen anders kunnen
    - Wij zouden graag een gezamenlijke crisisorganisatie opzetten, die dedicated met deze problematiek aan de slag gaat.